

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5659/2567

พนักงานอัยการคดีศาลแขวงเชียงใหม่ โจทก์ นิติบุคคลอาคารชุด ศ. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 มาตรา 39,

พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 19,

พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 57, ป.อ. มาตรา 385

ย่อ / หลักกฎหมาย

พ.ร.บ.ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 มาตรา 39 บัญญัติว่า "เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี 1 ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้" และมาตรา 45 บัญญัติว่า "บรรดาความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา 39 มาตรา 40 หรือมาตรา 42 (1)...(3) ถ้าอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ให้ศาลพิจารณาปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้" ดังนั้น เมื่อในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาบทบัญญัติมาตรา 39 แห่ง พ.ร.บ.ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 มีผลใช้บังคับ ย่อมมีผลให้ความผิด ตาม พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 19, 57 ซึ่งเป็นความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวและเป็นกฎหมายที่มีอยู่ในบัญชี 1 ท้าย พ.ร.บ.ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย และเมื่อความผิดทางพินัยฐานดังกล่าวนี้เป็นการกระทำความผิดกับความผิดทางอาญา ตาม ป.อ. มาตรา 385 ความผิดทางพินัยจึงเป็นอันยุติไปตามบทบัญญัติมาตรา 16 (1) แห่ง พ.ร.บ.ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 กรณีต้องลงโทษ ตาม ป.อ. มาตรา 385

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 385 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 4, 19, 57 จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 5 แผนกคดีสิ่งแวดล้อมพิพากษายกอุทธรณ์โจทก์ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมพิพากษายกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 ให้ศาลอุทธรณ์ภาค 5 รับอุทธรณ์ของโจทก์ไว้พิจารณาแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิจารณาแล้วพิพากษากลับว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 385 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 19, 57 การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ปรับ 7,000 บาท ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 จำเลยฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้แย้งกันรับฟังยุติว่า อาคารชุด ศ. จดทะเบียนอาคารชุดเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2533 จำเลยมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

อาคารชุดเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2533 มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการและดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลางของอาคารชุด ศ. ที่ดินโฉนดเลขที่ 43829 มีชื่อนายประเสริฐ เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ และเป็นทรัพย์สินส่วนกลางของอาคารชุด ศ. ที่ดินแปลงนี้ทางด้านทิศเหนือติดทางสาธารณะออกสู่ถนนห้วยแก้ว ทิศใต้ติดลำเหมืองสาธารณประโยชน์ซึ่งมีการก่อสร้างคันคอนกรีตเสริมเหล็กบนลำเหมืองสาธารณประโยชน์เพื่อเป็นทางออกจากที่ดินไปยังถนนศิริมงคลจารย์ ซอย 1 เมื่อปี 2561 จำเลยได้รับอนุญาตจากเทศบาลนครเชียงใหม่ให้ก่อสร้างรั้วเพื่อใช้เป็นคานเปิด-ปิด บนที่ดินโฉนดเลขที่ 43829 ตามวัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุในฟ้อง จำเลยก่อสร้างคันเหล็กแบบเปิด-ปิด ปิดกั้นทางเข้าออกบนที่ดินโฉนดเลขที่ 43829 ทั้งสองด้าน นายรัชชัย ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อเทศบาลนครเชียงใหม่ว่า ทางพิพาทในที่ดินโฉนดเลขที่ 43829 เป็นทางสาธารณะ จำเลยก่อสร้างคันเหล็กปิดกั้นทางสาธารณะ เทศบาลนครเชียงใหม่ออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้จำเลยรื้อถอนวัตถุใด ๆ ให้พ้นจากทางพิพาท จำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่ง เทศบาลนครเชียงใหม่มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ จำเลยฟ้องเทศบาลนครเชียงใหม่กับพวกต่อศาลปกครองเชียงใหม่ ขอให้เพิกถอนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยยังมิได้รื้อถอนคันเหล็กออกจากทางพิพาทตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เทศบาลนครเชียงใหม่แจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีนี้แก่จำเลย สำหรับที่จำเลยฎีกาว่านายรัชชัยพยายามโจทก์และประชาชนทั่วไปมิได้ใช้ทางพิพาทมาตั้งแต่ปี 2530 หากทางพิพาทเป็นทางสาธารณะมาตั้งแต่ปี 2530 เหตุใดนายรัชชัยเพิ่งมาร้องเรียนในปี 2557 ควรที่จะต้องร้องเรียนตั้งแต่ปี 2533 ซึ่งมีการนำที่ดินโฉนดเลขที่ 43829 ไปจดทะเบียนเป็นทรัพย์สินส่วนกลางของอาคารชุด คำเบิกความของนายรัชชัยจึงมีพิรุณ จำเลยใช้สิทธิปิดกั้นทางพิพาทมาโดยตลอด จำเลยเชื่อโดยสุจริตว่ามีสิทธิก่อสร้างคันเหล็กปิดกั้นทางพิพาทได้เพราะเป็นทรัพย์สินส่วนกลางของอาคารชุดและได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตามกฎหมายแล้ว จำเลยไม่เคยจดทะเบียนยกทางพิพาทให้เป็นทางสาธารณะนั้น เป็นฎีกาที่ยกข้อเท็จจริงขึ้นอ้างเพื่อนำไปสู่ปัญหาข้อกฎหมาย และเป็นข้อเท็จจริงที่จำเลยมิได้ยกขึ้นโต้แย้งไว้ในคำแก้อุทธรณ์ ถือว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากล่าวมาแล้วโดยชอบในศาลอุทธรณ์ภาค 5 ต้องห้ามมิให้ฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง และมาตรา 252 ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4 ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย คงมีปัญหาคือวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายตามฎีกาของจำเลยว่า ทางพิพาทที่จำเลยปิดกั้นนั้นเป็นทางสาธารณะและถนนหรือไม่ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้วว่า พยานโจทก์และประชาชนใช้ทางพิพาทเป็นทางสัญจรมาหลายสิบปีตั้งแต่ปี 2530 โดยไม่มีบุคคลใดปิดกั้นหรือโต้แย้งคัดค้าน ส่วนอาคารชุด ศ. จดทะเบียนอาคารชุดหลังจากที่นายประเสริฐเจ้าของที่ดินเดิมเปิดให้ประชาชนใช้ทางพิพาทเป็นทางสัญจร จากข้อเท็จจริงดังกล่าว การที่นายประเสริฐเจ้าของที่ดินโฉนดเลขที่ 43829 ซึ่งทางพิพาทตั้งอยู่ยินยอมให้ประชาชนโดยทั่วไปใช้ทางพิพาทเป็นทางสัญจรโดยไม่มีการหวงกั้นใด ๆ มาตั้งแต่ปี 2530 นั้น ถือได้ว่านายประเสริฐได้ยกทางพิพาทให้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 (2) แล้วโดยปริยาย หากต้องแสดงเจตนาอุทิศให้หรือจดทะเบียนยกให้เป็นทางสาธารณะต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แต่อย่างใดไม่ แม้ทางพิพาทอยู่ในเขตที่ดินโฉนดเลขที่ 43829 ซึ่งนำไปจดทะเบียนเป็นทรัพย์สินส่วนกลางของอาคารชุด ศ. ในภายหลังตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 แล้ว จำเลยก่อสร้างคันเหล็กปิดกั้นทางพิพาทในลักษณะหวงกั้นมิให้ประชาชนใช้ทางพิพาทก็ไม่ทำให้ทางพิพาทหมดสภาพจากการเป็น

สาธารณสมบัติของแผ่นดินกลับไปเป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้าของที่ดินเดิมอีก จำเลยจึงไม่อาจยก
บทบัญญัติอันเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินกลางของอาคารชุด การลงมติของเจ้าของร่วมในการ
จำหน่ายทรัพย์สินกลางที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้หรือ
การจัดการทรัพย์สินกลาง และการก่อสร้างอันเป็นการเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม หรือปรับปรุง
ทรัพย์สินกลาง ตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 มาตรา 15 (1), 16, 48 (2) (4) (6)
อันเป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองแต่เฉพาะประโยชน์ของเจ้าของร่วมในอาคารชุดมาหักล้าง
การแสดงเจตนาโดยปริยายของเจ้าของที่ดินเดิมได้ และเมื่อพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและ
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 4 ให้คำนิยามคำว่า "ถนน" ว่า
หมายความรวมถึง ทางเดินรถ ทางเท้า ขอบทาง ไหล่ทาง ทางข้ามตามกฎหมายว่าด้วยจราจร
ทางบก ตรอก ซอย สะพาน หรือถนนส่วนบุคคล ซึ่งเจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้เป็นทางสัญจร
ได้ ทางพิพาทจึงเป็นถนนตามคำนิยามดังกล่าว การที่จำเลยก่อสร้างคานเหล็กปิดกั้นทางพิพาทจึง
เป็นการตั้ง วาง หรือกองวัตถุใด ๆ บนถนน อันเป็นความผิดตามฟ้อง ส่วนที่จำเลยฎีกาว่า
คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 ไม่ชอบนั้นเห็นว่า แม้ศาลฎีกาจะวินิจฉัยให้ก็ไม่ทำให้ผลของคดี
เปลี่ยนแปลงไป จึงเป็นฎีกาที่ไม่เป็นสาระ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษามา
นั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น อนึ่ง เนื่องจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 โดยตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวบัญญัติว่า
"เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้
เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี 1 ท้ายพระราชบัญญัตินี้
เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ใน
กฎหมายดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้" และมาตรา 45 บัญญัติว่า
"บรรดาความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา 39 มาตรา 40 หรือมาตรา 42
(1)...(3) ถ้าอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ให้ศาลพิจารณาปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้"
ดังนั้น เมื่อในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาบทบัญญัติมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วย
การปรับเป็นพินัยฯ มีผลใช้บังคับ ย่อมมีผลให้ความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและ
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 19, 57 ซึ่งเป็นความผิดอาญาที่มี
โทษปรับสถานเดียวและเป็นกฎหมายที่มีอยู่ในบัญชี 1 ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็น
พินัยฯ เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย และเมื่อความผิดทางพินัยฐานดังกล่าวนี้เป็นการกระทำความผิด
เดียวกับความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 385 ความผิดทางพินัยจึงเป็นอัน
ยุติไปตามบทบัญญัติมาตรา 16 (1) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กรณีต้อง
ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 385 พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 385 ปรับ 5,000 บาท หากไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5

องค์คณะ

อรพงษ์ ศิริกานต์นนท์ · ทรงพล สงวนพงศ์ · นัยนาวุธ จันทร์จำเริญ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5659/2567>